

HRVATSKI LIST: U pretplati za četvrtu god. K 48.—, za polugodište K 24.—, za mjesec K 12.—, u maloprodaji 16 fil. pojedini broj. OGLASNI primaju se u 12 sati trg. Čustova 1.

pojedini obrambeni doba vlasti, ne to u ofenzivnoj defenzivnosti. Naravno i preko rata aravski povući, idarske konse, a rodili se od oreneje srednje du postati još erijalizam, koji ruske carevine, moguće prema e uz žrivicu da mu osujeiti eme do mira, tvorili srednje-otivna aijanca a se što prije jedan na dru- ek. To se vidi še razabire ne- mirovnih ugo- račen je san- am narodnom ože da zasječe avnih koalici- tarne internaci-

Godina IV.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 3. (D. u.) Službeno se javlja: Kod Fossa alta, na donjoj Plavei, osujetili smo talijanski pokušaj prelaza rijeke topničkom i minometnom paljbom. Na mnogim mjestima jugozapadne smo fronte suzbili neprijateljska izvidnička odliješenja, jedno takvo smo odliješenje zarobili kod Bezzece. Topnički je boj bio posvuda veoma žestok. — Poljavnica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 3. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Privremeno nastupio topnički boj. Zapadno od Balleula i sjeverno od Lyse surbilli smo neprijateljske djelomične nastupe. — Vojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Kao nadoknada za francuske i engleske vojne zborove, koje je skrivila naša navala, i da podupru divizije, koje su bile dovedene na bojno polje sa susjednih armija te međutim pretrpjele značajne gubitke, stupili su novi francuski kontingenti sa obje strane fronta u boj. Sjeverno od Aisne kušali su uzalud da drže njima određene položaje. Teškim smo ih opkolnili bojem suzbili na Moulin-sous-Touvent-Christophe-Vingre. Jugozapadno od Solusonsa osvojili smo Chaudun. Napadajući, prodrli smo preko nizine Tavleres sve do istočnog ruba šume Villers-Cotterets. Južno od rijeke Oursq poduzeli je neprijatelj ljute protunavale. Bile su suzbijene. Preko Courchamps i Montersa stekli smo ozemlja te smo osvojili uzvisine zapadno od Chateau-Thierry. Na Marnel kao što i između Marne i Reimsa je položaj nepromijenjen. Naše su skupine bombometnih aeroplana napale željeznice, koje vode na bojno polje i na kojima vlada živahan promet četa. Oborili smo 21 neprijateljski aeroplan. Poručnik je Wenkhoff polučio svoju 28. zračnu pobjedu a poručnici Loewenhard i Udet svoju 25. — Ludendorff.

Rat.

Prekjučernišnji je dan stajao u znamenju francuskih protunavala. Malo dana pred ofenzivom javljao je bezlični brzolaj iz Lyona, da je dostignu, da napadnuta fronta na zapadu odolila tri dana i da će za to vrijeme biti pričuva na mjestu. Francuska fronta na Aisnel nije se držala niti jedan dan, ali četvrtog i petog su dana bitke zalista nastupile nove francuske pričuve, koje je Foch — kako javlja današnji njemački izvještaj — dovukao iz najodaličnijih mjesta fronte. Sa ovim novim zborovima prešao je Foch na lijevom krilu između Noyona i Chateau-Thierry u protuofenzivu. Unatoč tim protunavalama uspjelo je Nijemcima pridobiti na imenovanoj fronti novog ozemlja, ma da je bio boj ogorčen i krvav. Između Marne i Reimsa, čini se, nije došlo do većih akcija. Unutar provalnog prostora razvila se prema tome nova, silna bitka, novi strašan sukob između sveudilj pridolazećih francuskih rezervi i ogromne njemačke navalne vojske. Od rezultata ove nove bitke zavisi udes Pariza, proti kojemu je uperena ova njemačka ofenziva, što postaje danomice razgovetnije.

Francuski izvještaj od 1. svibnja poslije podne: Neprijateljski je pritisak trajao jučer na večer sa podvostručenom žestinom na fronti Soissons-Chateau-Thierry, u okolini Soissons i na lijevoj Chadun-Vierzy. Francuske su čete nastavile svoje protunavale sa neumornom djelotvornošću te su suzbile neprijateljske mase, namještena na toj fronti. Kod toga su stekle zemljišta na svim točkama te dopremile nekoliko stotina zarobljenika. Južno od Soissons bacili smo Nijemce na riječicu Grise. Dalje na jug smo opetovano osvojili i izgubili Chadun i Vierzy, dok su ova dva mjesta ostala konačno u rukama Francuza. Bitka je bila istotako ogorčena u okolini Chouya, Neuillya i St. Fronta. Francuske su čete skršile njemačke navale te su održale svoje linije neposredno istočno od ovih mjesta. Na sjevernom bregu Marne pomaknuli su Nijemci svoje čete unaprijed od sjevernog i istočnog ruba Chateau-Thierrya do Verneuila. Na desnom francuskom krilu odigrali su se veoma živahni bojevi na cesti Dormans-Reims. Sjeveroistočno i sjeverno od Reimsa je položaj nepromijenjen.

Francuski izvještaj od 2. t. mj. popodne: Trajao je dalje veoma jaki njemački pritisak medju Oiseom i Marneom. Bili su zadržani vanredno žestok pokušaji na sjevernom rubu šume Cartepont i Moulin sous Touvent. Sjeverno od ovih krajeva su

francuske čete bacile neprijatelja. Na Mont de Cloisy su Nijemci četiri puta navallili te ga zauzeli, ali su ga francuski vojnici bodovima opeta osvojili te ga održali. Medju Vierzyem i Curcqom osvojili su Nijemci krajeve Longpont, Corcy, Foverolles i Troesnes, no francuske su čete energičkom protunavalom ova ova mjesta opeta osvojile. Na Marni su Nijemci došli do visina zapadno od Chateau Thierry. Francuzi drže dio grada, koji se nalazi na lijevom brijegu. Žestoki su se bojevi vršili na cesti Dormans-Reims, koju su Nijemci nekoliko prekoratili južno od Oliseyviolanes i Ville en Tandois. Na fronti kod Reimsa nema nikakvih promjena.

Engleski izvještaj od 1. lipnja popodne: Sinoć smo suzbili neprijateljski napad istočno od Villers-Bretonneuxa. Mjesni su se bojevi razvili u šumi Aveluy, sjeverno od Alberta, te su imali dobar uspjeh po nas. Naše su čete u tim okršajima zarobile nekoliko momaka. Neprijateljsko je topništvo razvilo znatnu djelatnost jutros rano u odsjecima Villers-Bretonneux i Hebuterne te je na večer i tečajem noći djelovalo južno i istočno od Lensa te kod Clivenchya.

Engleski izvještaj od 1. lipnja na večer: Tečajem boja u okolici šume Aveluy, što smo javili jutros rano, porintile su naše čete sa uspješnom mješnom navalom unaprijed te su zarobile 30 momaka. Sa ostale engleske fronte nema šta da se javi osim obične obostrane topničke djelatnosti. Broj njemačkih zarobljenika, koje smo mi dopremili mjeseca svibnja, iznosi 1158 momaka, medju kojima 29 časnika.

Engleski izvještaj od 2. t. mj. na večer: Izuzev obostranu topovsku djelatnost u raznim odsjecima engleske fronte, nema ništa da se javi.

Talijanski izvještaj od 2. t. mj.: Na čitavoj fronti umjerena topovska poduzeća. Naše pomaknute straže suzbile neprijateljske patrole u Val d'Arsa, kod S. Francesca (istočno od doline Franzela) i pred S. Dona di Plave. Naša i saveznička jata lijetala bljahu veoma djelatna. U zračnim je bojama oboreno 5 neprijateljskih lijetala. Sesto je lijetalo bilo pogodjeno od našeg topništva te je palo na lijevi brijeg Plave.

Engleski izvještaj sa talijanske fronte od 27. svibnja javlja, da su engleski lijetali od 18. do 27. svibnja oborili i uništili 24 neprijateljskih lijetala. Osim toga su spalili jedan neprijateljski motorački balon. U tom vremenu nijesu Englezi izgubili nijedan aparat.

Engleski izvještaj iz Mezopotamije: Na bojištu kod Kerkuka povukli smo naše okonjene čete, koje su bile potjerane Turke preko Less-er-Zab. Turci nijesu učinili ništa, da bi smetali toj operaciji. Tečajem 30. svibnja bacili su naši lijetali noću bombe na neprijateljske tabore u Fathi i kod ušća Less-er-Zaba u Tigris.

Amerikanski izvještaj od 1. svibnja: Tečajem nasrtaja, što su ga izvele jutros naše čete u Wocreu, uništila su naša tehnička odliješenja izložene postojanke neprijatelja. Istodobno je naše štrafunske odliješenje zadalo neprijatelju gubitke na nrtvima, ranjenicima i zarobljenicima. U Loreni je topnički boj popustio. S ostalim odsjeka, koji drže naše čete, nema ništa nova. Jutros su naši lijetali oborili neprijateljski aeroplan.

Wolffov ured javlja, da je gotovo čitavi 11. francuski vojni zbor pao u zarobljeništvo. I 39. se divizija može po dvodnevnom boju uslijed gubitaka, u prvom redu na zarobljenicima, smatrati potpuno uništenom. Svim francuskim divizijama na toj je fronti bio obećan počinak. Jedna je divizija, koja je na vrat na nos bila bacena u boj, ostala dva dana bez hrane. Posvuda izdubene duboke škulje postale su kobne francuskim četama. Njemačko topništvo položilo je vatru preda njih, a kad je popustila paljba, bila su već njemačka odliješenja sa strojnim puškama pred ulazima. U jednoj takvoj rupi zarobili su Nijemci 250 momaka. Još nikada nije njemačko topništvo postiglo takav broj punih gadjaja. U jednoj smo baterijskoj poziciji našli od 8 topova 5 posve uništenih. Dvije su daljnje baterije bile zakopane pod zakloništim, koja su se srušila. U nekojim topovskim cijevima imade još metaka. Municija leži u velikim količinama sve oko topova.

O novim njemačkim podmorskim krstaricama pišu „Times“: Imade tome više od pol godine, da se znalo, kako rade Nijemci oko novog tipa pod-

mornice. Ožujka se mjeseca 1917. javilo, da se najmanje 8 ovakvih podmorskih krstarica gradi na brodogradilištu Vulkan. Ove krstarice imadu navodno duljinu od 90 metara, da su veoma jako naoružane i da su prikladne za velike operacije. Kolovoza prošle godine izjavila je ličnost, koja je pripadala pomorskom krugovima, da se znače, kako Nijemci grade podmorske krstarice. Danas poznamo osobine tog tipa, mjerne od gadjaja. Konačno moralo se gledati na to, kako bi nove podmorske krstarice ronile i kako bi se klonile minskih polja. Slaba strana ovog novog tipa sastoji se u tome, što pruža neprijateljskoj paljbi bolji nišan i što može manevrirati samo u vodama sa izvjesnom dubinom. Ove krstarice moraju također u relativno kratkom vremenu obnoviti svoje zalihe ugljena i živeža.

Luigi Barzini javlja „Corriere della Sera“ s engleske fronte: Položaj je strašan. Njemačka vojska je pripremljena, kao još nikada. Nijemci raspolazu upravo fenomenalnim sredstvima i imadu naročitu vojku za manevriranje od nebrojenih divizija. Barzini izjavljuje, da nije isključeno, da će neprijatelj na kojoj drugoj strani prodrjeti, jer se kod Njemaca mora računati s iznenadjenjima. Antanta se mora spremili na skoriji pad Reimsa.

Prema vijesti „Reuterova“ reda“ motre engleski izvijestitelji i novine trajno njemačko napredovanje sa zabrinutošću, ali se kušaju tješiti time, da je danas položaj drugi, nego li za bitke na Marni god. 1914. Listovi tješe publiku na američke pričuve, koje su stavljene u izgled, koje će konačno proizvesti temeljiti preokret u korist saveznika.

* Važna konferencija u Beču. „Ungarische Rundschau“ javlja: U nedjelju popodne obdržala se u vanjskom uredu odulja ministarska konferencija, kojoj su prisustvovali ministar vanjskih posala grof Burian, ministri-predsjednici Scidler i Wekerle, ratni ministar Stöger-Steiner i finansi ministri Wimmer i Popovics.

* Ministar Burian putuje u Berlin. Brzojavljaju iz Beča od 3. t. mj.: Ministar vanjskih posala barun Burian zapući će se 10. t. mj. u Berlin, da posjeti njemačkog državnog kancelara. Ovom će se prigodom raspravljati o svim pitanjima, koja treba uređiti medju obim silama. Do odluke neće kod toga doći, pošto su predradnje za konačno riješenje ovih pitanja još nedovršene, tako te se za berlinskog putovanja našega ministra vanjskih posala ne bi moglo stvoriti nikakvih konačnih zaključaka. Vijećanja, koja će se prigodom tog putovanja voditi, nastaviti će se, čim će biti dovršeni konačni tekst predloga u obim državama. Tada će po svoj prilici doći doskora do konačnog uređenja svijlu tekućih pitanja.

* Austrijski socijalisti za novu mirovnu ponudu. „Sozialdemokratische Korrespondenz“ javlja: Dne 30. svibnja obdržavala se je u Beču konferencija njemačke socijaldemokratske radničke stranke Austrije, kojoj su pribivali pouzdanici čitave Austrije kao i svi zastupnici. Iza izvještaja zast. Selza i Rennera o gospodarstvenom i političkom položaju, razvi se iscrpiva debata, a na to bi prihvaćena rezolucija u kojoj se prosvjeduje proti odgodi carevinskog vijeća, kojega djelatnost je u sadašnjem političkom položaju nužno potrebna. Prihvaćena je i druga rezolucija, kojom će se vlada pozvati, neka vladama neprijateljskih zemalja ponudi općeniti mir na temelju ove ponude: Utemeljenje saveza naroda svih zemalja, koji ima da provede općenito razoružanje, a sve prepriče da se riješavaju mirovnim sudom. Odrskuće aneksija i kontribucija. Od Rusije odcijepljenim narodima zaiamčuje se potpuno samoopredjeljenje. Konačno je prihvaćena rezolucija u pogledu prehranbenoga pitanja.

* Rumunjski izbori. Kod izbora u rumunjski kolegij senata bilo je izabrano 56 vladinih pristasa od 60 zastupnika. Od ostale četvorice su dva neodvišnjaka, general Avaresku i bivši taktički ministar Badarau. U dvjema kotarima potrebni su ponovni izbori. Izmedju novoizabranih su ministri-predsjednik, 6 ministara i 6 generala.

* Zračna navala na Paris. „Matin“ javlja od 3. lipnja: Nad željeznicama, koje vode u Paris, zbili su se ogorčeni bojevi sa njemačkim skupinama lijetala. Samo jednom je lijetalo uspjelo, da prođe do Pariza. Tamo je žurno pobacalo svoje bombe. 4 je osoba bilo teško ranjeno.

Srećke
1. razreda
se dobiti u Pulli
Custosa, ulica
zajam!!

*** Novi tonazni ugovor, između Švedske i Engleske.** Između Engleske i Švedske sklopio se ovih dana novi ugovor, kojim stavlja Švedska Engleskoj na raspolaganje 400.000 tona trgovačkog brodovlja. Za to će Švedska dobiti od Engleske žito, kovina, ulja, pamuka, vune, koža, krme, gnojiva, kave itd. Ugovor je stupio 1. lipnja u krepost, vrijedit će 6 mjeseca a produžit će se automatički, ne bude li s jedne ili druge strane otkazan. Osim tog ugovora bio je sklopljen također ugovor o dobavi rude po Švedskoj. U Njemačkoj su nezadovoljni s tim ugovorom.

*** Epidemija u Španjolskoj.** U Španjolskoj je buknuła neka zarazna bolest, za koju se ne zna, kakve je vrste. Sada javljaju Lyonske novine, da se zaraza sve više širi. U Madridu je oboljelo 120.000 ljudi. Zaraza prelazi također na životinje. Također iz pokrajine se javlja, da se ta bolest širi.

*** Clemenceau u opasnosti da bude zarobljen.** Pariški "Times" javlja iz Pariza: Ministar-predsjednik Clemenceau za vrijeme svoga posljednjeg boravljenja na fronti umalo da nije bio zarobljen od Nijemaca. Tek sa teškom mukom i u zadnjem trenutku spasio se iz te opasne situacije. Ministar-predsjednik Clemenceau pregledao je neke položaje na fronti, kad se iznenada pojavio njemački ulani. Nijemci odmah otvorisše vatru. Jedan francuski general pade mrtav. Nekoliko članova njegove pratnje padoše u zarobljeništvo. Teškom mukom uspjele je napokon spasiti ministra-predsjednika.

*** Podmoraki prodor kod Gibraltara.** "Nouveliste" javlja iz Madrida: Podmorakinja Marina Rubio dobio je nalog, da proučava nacrt za gradnju podmorskog tunela ispod gibraltarske užine. Radnje za izvršenje prodora trajale bi 5 godina.

*** Nestajica hrane u Turskoj.** Dobar poznavatelj turskih prilika podao je dopisniku "Neue Zürcher Ztg." sljedeću sliku o prilikama u Turskoj: Današnje su prilike na području prehrane u Turskoj onakve, da se više ne kuša novinskim člancima prikrivati činjenice. Činjenica je, da su čitave pokrajine, osobito skrajna Anatolija i Sirija te Palestina prepuštene izglednjenju. U očigled tih neodrživih prilika, postigla je Turska kod sklapanja mira u Brestu-Litovskom, da će dobiti značajne količine hrane iz Ukrajine. Ovu bi hranu bila, polag njemačkih izvora, dobila posredovanjem njemačkih trgovaca. Zadnji događaji u Ukrajini i spoznanje, koje postaje danonice jasnijim, da se pretjerani broj o živežnih zaliha u Ukrajini pretvara u minimalne količine, koje se vrhu toga moraju preoteti seljacima oružanom silom, streznile su pretjerane nade pučanstva a to tim više, što se znade, da će glavni dio zaplijenjene hrane zapasti Austriju i Njemačku. Okolnost, da se četiri mjeseca iza mirovnog ugovora nije moglo dobiti ama baš ništa od obećanih količina živeža, pojavlja se u neprijatnoj već formi po novinama. Buna, koja je nastala u Ukrajini, uništila je sada i zadnju nadu u dopremu hrane iz ove zemlje. Poteškoće ostaju prema tome nesmanjene i za budućnost, a opća nestajica i zdravstvene neprilike, time skopčane, slave svoje orgije među izmučenim turskim i arapskim pučanstvom.

Iz Rusije i Ukrajine.

Preporna finansijska i željeznica u Rusiji. — Finska traži poluotok Kola i murmansku željeznicu. — Seljačka buna u Ukrajini. — Opća prilika u Rusiji.

Moskva, 28. Povjerenik državne banke prikazao je potrebu, da se nastavi finansijsku centralizaciju. On predlaže neka se osnuje središnju banku, kojoj bi pripadala zadnja, da otkupi sve finansijske izvore zemlje, bude li nužno, i silom. Ovaj bi zavod imao zadnju, da promiče produkciju i gospodarski život kao što i da finansira podrževljenu industriju, e bi se mogla naljepiti se njemačkom industrijom. Što se tiče nameta, smatra se potrebnim, da se opet uvede nezdravne poreze. — Kongres željezničara predočio je državnom komesaru za promet, kako se prilike na željeznicama približuju potpunoj paralizaciji. Tračnice su na mnogim mjestima razorene. Centralnoazijska pruga na mnogim mjestima razorena; pruga u Bucharu je razorena u duljinu od 650 kilometara, pruga od Moskve u Vildai, koja mjeri 1000 vrsta, može se upotrebiti samo na 600 vrsta. Pruga iz Moskve u Voronež, koja je duga 2500 kilometara, može se održati u prometu samo na pruži od 1048 vrsta. Željeznički uređaji u Kazanu raspoložu sa gorivom samo za 2 mjeseca i pol. Murmanska željeznica, koju ugrožavaju Nijemci i Finci, nije u prometu.

London, 25. Polag brzozjavke Reutersa iz Moskve od 20. svibnja doznaje se iz Petrograda, da finska vlada zahtjeva za sebe poluotok Kola, e bi time dobila izlaz na more. Znatan dio murmanske željeznice pao bi time u finske ruke.

London, 27. Polag brzozjavke iz Moskve na "Exchange Telegraph" proširena je buna na čitavo područje Ukrajine. Buntovnici pale šume i zgrade veleposjednika. Ukrajinske oblasti nastoje svakim sredstvom kako bi polučile seljačku bunu. Nijemci ne oklijevaju, služiti se u bojovima sa buntovnicima topništvom. Ipak je uspjele seljacima u nekojim kotarima, da se dočepaju topništva i strojnih pušaka te se opnu Nijemcima. — Ukrajinsko ministarstvo stoji pred novom krizom. Nijemci zastupaju mišljenje, da Skoropadski nije dorasao svojoj zadaći. Navodno će zatražiti njegovu ostavku, ne bude li poduzeo strožih mjera protiv bune.

Moskva, 27. Službeni organ boljševika, "Pravda", piše: Brzozjav nam javlja junački boj, koji je započeo u Ukrajini narodnim ustankom protiv njemačkog apsolutizma. U četiri je gubernija, Poltava, Charkov, Cernigov i Kijev, bilo proglašeno opasno stanje. Vodje četa Skoropadskoga mogu unilaziti u gradove tek izvan ograničenih bojeva. U guberniji Cernigov odstupile su hetmanove oblasti. U guberniji Poltava bila su uništena odijeljenja Nijemaca i hetmana Skoropadskoga. U okolici grada Romion svršili su ljudi bojevi porazom četa Skoropadskoga. Pobunjene seljačke gomile ne uzmiču,

a da nijesu suprotstavile neprijatelju najžeđi otpor. Uspjele li njemačkim pljačkašima, da preotmu seljaku žito, mogu ga prevesti samo do najbliže željezničke stanice. Da podupru seljake, stupili su željezničari u stavku a general je Eichhorn prisiljen, da ih nadomjesti njemačkim radnicima. Jasno je dakle, da potlačenje revolucionarnog naroda i ustosava imperijalističkog jarma ne ide onako lako, kako su si to njemački časnici predstavljali.

Stockholm, 30. "Politiken" objavlja interview sa ruskim vladnim kuririma, koji je stigao iz Moskve. "Možemo konstatovati", kazao je ruski kurir, "da su građani, osobito građani srednjih staleža počeli stavljati državi na raspolaganje svoje radne sile. Njihov otpor gubi danonice na opsegu i značenju. To isto se ne može kazati o dobro situiranim građanima, koji rade još uvijek protiv boljševicima. Buržoza su mislili, da će se boljševička vlada držati samo nekoliko sedmica. Sada su uvidili ovu svoju samoobmanu, spletkare dalje protiv boljševičke vlade, te očekuju izbjavljenje od Nijemaca. Vlada sjedi međutim nepokoleblivo na sedlu. Nema sile na svijetu, koja bi je mogla srušiti. Nema stranke ni skupine, koja bi mogla nešto ozbiljnoga da poduzme protiv boljševika, koji postizavaju danonice nove uspjehe. U zadnje su doba dobili mnogo pristasa među seljaštvom, na primjer u guberniji moskovskoj, gdje su postigli sjajnu pobjedu. Ova je gubernija bila prije u rukama socijalnih revolucionaraca. Prehranbene su prilike u Moskvi veoma dobre, nasuprot tome u Petrogradu veoma loše. Uzrok je tome poglavito u teškim prilikama na željeznicama. Slatem iskaznica, koji je bio uveden po velikim gradovima, djeluje potištujuće. Crne bande, koje rade po svoj prilici zajednički sa reaktivnim silama koje se nazivaju anarhistima, kušaju, da svakim sredstvom otečuju vladi rad. One krađu sve, čega se mogu dočepati, te što "razvlačuju" kuće, jestvine, odjeću itd. Morali smo stupiti otvoreno u boj protiv ovih banda.

Iz slavenskog svijeta.

Iz češkoga svijeta. Češki listovi iz pozudanih izvora donose, da je dr. Seidler obećao Nijemcima, da će kolovoza izdati naredbu o okružnoj razdiobi za Moravaku. Češki listovi su naravno glede toga ogorčeni. Seidler provadja razdiobu u Češkoj i Moravskoj, a zašto ne bi pokušao provesti u Štajerskoj i Koruškoj, gdje je mnogo potrebitija? "Vidensky dennik" pripominje k tome: "Quosque tandem?" poznatu tu riječ Ciceroa: "Dokle još?" Izrabljivati ćeš našu strpljivost, protivniče naš? — Prigodom godišnjice češke svibanjske deklaracije p.č. spomenuti bečki dnevnik: Prošla je godina od trenutka, kad su češki poslanici iz svih trih zemalja češke krune stupajući u carevinsko vijeće podali državopravnu izjavu. Ta se izjava postavila proti dualizmu, koji je stvorio potlačene i vladajuće narode, te je zahtjevala da "se monarhija pretvori u saveznu državu jednakopravnih naroda". Ali i u formi, u kojoj je Češki svaz podao prvu svoju izjavu, značila je ona veoma mnogo. Moramo si biti svjestni, da je do 30. svibnja bio potlačen svaki politički iskaz, osobito pak takav, koji bi izražavao češko stanovništvo napram savremenim događajima i budućim političkim događajima. Češka izjava od 30. svibnja 1917. važna je osobito radi toga, što je u njoj bila istaknuta potreba da se spoji slavočko pleme, koje živi u cjelini s istorijskom češkom domovinom, u demokratsku češku državu. Ta točka izjave veli jasno, da zastupnici cijelog češkog naroda ne mogu pristajati uz dualizam te da obranu Slovaka vide jedino u uskoj svezi s češkim zemljama. Češka državopravna izjava od 30. svibnja, iza koje su slijedile izjave i ostalih slavenskih naroda, ostat će povjestnom osobito zato, što je znakom, da se cijeli narod vraća na državopravnu politiku, osobito češko-slavenska socijalna demokracija. Prijašnje stanovništvo napram državnom pravu češkom, mnogo put veoma neugodno, bilo je zapušteno i zastupnici su se naroda sjedinili na jednom programu, kako je to doba zahtjevala i zahtjeva. A ako su i bila nekakva razilaženja, bila su zajista odstranjena trikraljevskom deklaracijom i slavnom prisegom poslanika i naroda češkog dne 13. travnja o. g. Tekom godine mnogo se toga zbililo; štošta je uznemirivalo, i ne jedamput smo osjetili njemačku naroditost i vladinu nesklonost. Ali jedno je sigurno: narod je dađeko čvršći i usredotočeniji, nego li prije jedne godine i čvrsto vjeruje u pobjedu pravedne svoje stvari. "Vidensky dennik" želi, da političko jedinstvo programa ostane netaknuto. Ako je udaren zajednički cilj, mora onda, osobito u koliko se tiče češkog postaništva, biti izbran i jedan put k cilju.

Domaće vijesti.

Učitelstvu letre! Dne 9. tek. mj. svibnja preseli se u bolji svijet naš drug, gosp. Ivan Načinović, nadučitelj u Kršanu. Tko ga od nas nije poznavao ili barem čuo za njega? Mislim, da nema kolegece ni kolege. Bio je dobar učitelj, drug, prijatelj, suprug i otac! Prenaporan rad shrva ga u najljepšoj muževnoj dobi. Ostavio je ucvljenu udovu i 6 (šestero) djece. Stariji mu sin polazi hrvatsku gimnaziju u Pazinu. Uvijek je odlikašem. Ostavimo milog nam pokojnika u miru. Kolegice i kolege! Uvjeren sam, da vam ne treba, da si samo predstavljate bijedu obitelji, kojoj je otac dugo vremena teško bolovao, jer ju, premda zdravi, iskušavate danonice i sami. Teški, zdvojni su dapače dani svima nama, ali zdvojnije jošte ucviljenoj obitelji pokojnog nam dobrog i milog kolege. Da li joj možemo pomoći? Moramo, dužnost je naša, da jednoj udovi i siročadi, barem koju kapljicu melema ulijemo u gorku času! Kako? Otklinimo svaki po nekoliko kruna i darujmo siročadi našeg kolege, da si u ovim nesnosnim prilikama, uzmogne kupiti koji kg kukuruza. Time ćemo se,

braće, odužiti dragom pokojniku, a i pokazati, da smo ljudi, koji, premda i sami u najvećoj bijedi otkidamo zalogaj i dajemo bijednijima. Zrno do zrna — pogača. Iznose prima potpisani, a darovi bit će objavljeni u ovom listu. Šumbreg, svibnja 1918. p. Sv. Nedjelja na Labinštini. Matko Diminić, učitelj.

Zastupnici Istre pri ministru-predsjedniku. Iz Beča se saopćuje, da je ministar-predsjednik primio zastupnike istarskog pučanstva i to posl. Laginju, Spinčića, Rizzija i Spadara te predsjednika zemaljske upravne komisije. Deputacija je upozorila ministra-predsjednika na jadne prehranbene prilike u Istri, koje su se za vrijeme rata strašno pogoršale, budući da nema nikakvog dovoza. Dr. vitez Seidler obećao je deputaciji, da će biti udovoljen podnesenim željama. Deputacija je u istoj stvari raspravljala s ministrom financija dr. Wimmerom.

Svinje za odgoj. U Svetvinčentu kod općinske aprovizacije može da se kupi mladih svinja za odgoj, težine 6—12 kg, uz cijenu od 450—600 K po komadu.

Dnevne vijesti.

Što je s parlamentom? "Venkov" doznaje iz Beča, da je dr. Seidler pregovarao s nekoliko zastupnika o političkim i prehranbenim pitanjima. S predsjednikom njemačko-nacionalnih stranaka Waldnerom i Teufelom konferovao je o mogućnosti ljetnog zasjedanja parlamenta. Ministar je predsjednik pri tom osigurao, da nije zaboravio ništa učiniti, kako bi omogućio rad parlamenta. Preuvjetom pak uspješnog zasjedanja jeste kao i dosada osiguranje većine za vladu. Za to će u najbližim danima pregovarati s Poljacima, te se nada, da će ga stranke poduprijeti pri tom. — Namjesnici Češkoga svaza, posl. Klofač i Habermann, poslali su predsjedniku zbornice dr. Grossu ovaj dopis: "Vaša preuzvišenosti! Pogledom na to, što se množe znakovi, koji pripominju povratak apsolutističkog režima, kojim se ruče sva državljanska i politička prava, — te što time trpi pučanstvo bez razlike narodnosti — najviše je potrebno da se parlament bezodvlačno sazove, da je on jedino mjesto, koje bdije nad pravima svih naroda i vascijelog pučanstva. Potpisano predsjedništvo Češkoga svaza, koje zauzima i stanovište strogo parlamentarno i ustavno, dozvoljava si Vašoj preuzvišenosti, kao u to doba najpoznatijem predstavitelju što najljudnije podastriji molbu, da bezodvlačno učinite sve korake, da se opet sazove parlament te započne njegov normalni rad, što je tim potrebitije, budući da pitanja aprovizaciona, socijalna i gospodarska neprestano postaju kritičnija i imperativno zovu na suradnju svih ustavnih i parlamentarnih činitelja, da teško iskušanom narodu bude olakšano. Saziv predsjednika svih klubova zajista bi Vašu akciju veoma podupiralo. Bilježimo se s posvemašnjim štovanjem za predsjedništvo Češkoga svaza V. Klofač, Gustav Habermann.

Prosvjeta.

Natleđa. Budući da na natječaj od 27. ožujka 1917. nije do odredjenoga roka dne 30. travnja 1918. stigao ni jedan rukopis, ponavlja se zaključkom skupne sjednice Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti od 16. svibnja 1918. književni natječaj iz legata pokojnoga vinkovačkog župnika Jakoba Stojanovića: 1. Rukopisno djelo ima obraditi sve, što se može reći o slavenskoj službi Božjoj u Hrvata; 2. Djelo ne smije biti veće od 15 štampanih araka formata "Rada"; Jugoslavenske akademije, a ni manje od 10 takovih araka; 3. Rok za predaju rukopisa dan je 30. aprila 1919.; 4. Autorska nagrada po jednome je arku 80 K, no ako što preostane od legata, kad se namire svi troškovi izdanja, izručit će se ostatak novca piscu povrh gornje odredjene nagrade. U Zagrebu, 22. svibnja 1918. — Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Poruke iz uredništva.

Jučerašnji "Glas našeg književnika" jest izvadak iz pisma našeg Rikarda Katalinić-Jeretova, te nije jučer nemilom pomutnjom došao u list konac pisma i potpis književnika.

Mali oglasnik

Izgubila se bredna mala psica, bijelo-crne dlake. Odziviće se na ime "Puti". Izručiti je uz nagradu u ulici Sofija Hohenberg broj 33, na protivnoj strani "Verpflegsmagazina".

U trgovini pokustiva, Fil. Barbalica, u Sišanskoj ulici, prodaje se novo prispjelo pokustvo.

Razredna lutrija. Srećke
10. razredne lutrije mogu se dobiti u Pulj kod tvrtke Jos. Krmpotić, trg Custoza, ulica Fran Ferdinanda-br. 3.

CIJENA lista: U pret... za čitavu god. K 48... za polugodište K 24... tromjesečno K 12... za mjesec K 4... u maloprodaji 16 fl. pojedini... OGLAŠI primaju... pravi lista trg Custoza

Godina IV.

BATE

Beč, 4.

čitavoj jugozapadnoj djelatnosti. — Po

Berlin, 4. stana službeno ja... pina prijestolonas... jevi izmjenične ja... neprijatelja; jači... Jugozapadno od... manjim komadim... mačkog prijesto... preoteli smo nep... opkopa. Skršili... se krčevito drž... sionsa. Zapadno... Vauxbuin. Izaka... Missy-aux-Bois... Souliers-Domme... rija i zarobili ne... navale na obim s... uz teške gubit... Thierry prekora... slares-Bouresche... navale. — Na M... položaj nepromi...

Kod Soissona bočinu u njemač... i padnula, čim... sužno i sjevoro... tu držali zapadn... gradom. Ovaj j... strateški važnos... — kako izgleda... što su ih poduze... Francuzi veoma... između Soissons... prostor. Radi t... Soissons, ma d... ozemlja, ipak c... proširivanjem n... gurnost za svoje... južno od Soisso... cuzi nekoje pro... Marne do Reim...

Francuzi se nastavljaju. To držale napadaj od Oursva do upravio svoja g... osvojiti Favero... Corcyia i Troe... Neuilly-St. Fron... telja na Passy... zapadno od tog... vima. Dalje na... šili smo uzask... našem desnom... stekli ozemlja u... je položaj svud...

Francuzi cuske su čete na čitavoj fronti Marne. Kod tog žestoke njemač... Chateau-Thierry paljbi. Posvuda svoje položaje. trpio u tim okr... od prilike 100...

Engleski iz zadnje su noći... uzeća kod Vieu... na tim mjestim... Dopremili smo pušaka i (mnogo) smo štrafunska sjeverozapadno sa rezultatom, 3 strojne puške prijateljsko. štra Bretonneuxa.

Talijanski fronte živahna Arsi, između